

ANTTE AKKIMUS
NUNNASSEN MIEKKAMIEHET

NUNNASEN MIEKKAMIEHET

Antte Akkimus

NUNNASEN MIEKKAMIEHET

Eräromaani

© 2025 Antte Akkimus

Kannen suunnittelu: Markku Alamaunu

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki,
bod@bod.fi

Valmistaja: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-9634-4

SISÄLTÖ:

Nunnasen poliisiasema.....	7
Vuosikokous.....	13
Kauden avaus.....	19
Luihun luihu temppu.....	34
Kutsuhuuto.....	46
Vanha harmaa.....	67
Tarvaksen jäljillä.....	75
Luodin tarina.....	92
Tapio todisteet tuhosi.....	104
Verkoilla.....	115
Sikamainen juttu.....	131
Päällikön painajainen.....	144
Miekkamies loukussa.....	165
Kallioaho, koirien surma.....	179
Pietun pieni piina.....	192
Röyhkeät rokastajat.....	207
Vuosikokous jatkuu.....	223

1 NUNNASEN POLIISIASEMA

Niin, Nunnasen poliisiasema, mahtaako kukaan tietää missä se on? Etelän varikset eivät ainakaan tiedä. Kaikki pohjoisen asukkaatkaan eivät välttämättä ole siitä tietoisia. Mutta onko se niin välttämätöntä? Pääasia on, että sellainenkin paikka on olemassa. Ainakin Nunnasen kunnalle ja sen kirkonkylälle se on äärimmäisen tärkeää.

Katsotaanpa kyseistä asemaa vähän tarkemmin. Siellä on toistakymmentä valtion viranhaltijaa, viisitoista on tämän hetkinen tarkka lukema. Tuo määrä on varmaankin aivan normaali pienten nimismiespiirien kohdalla näinä aikoina. Vuosien saatossa tämänkin piirin väki on vähentynyt jatkuvasti valtion säästötoimien vuoksi. Niinpä henkilökunta on kehittänyt monia keinoja selvitäkseen muutoksen tuomista paineista.

Yksi niistä on piiriin perustettu metsästysseura, Nunnasen Miekkamiehet. Sen sääntöjen mukaan jokainen miehistöön ja alipäällistöön kuuluva henkilö on automaattisesti Miekkamiesten jäsen. Päällystöön kuuluvat joutuvat halutessaan anomaan jäsenyyttä, jolloin seuran hallitus käsittelee kyseisen anomuksen ja viime kädessä yleinen kokous hyväksyy tai hylkää jäsenanomuksen. Aika tiukassa ovat päällystön jäsenyydet olleet.

Iiro Luti on nykyisin ainoa päällystöön kuuluva jäsen, kenttäkomisario ja vuodenpäivät hän on jäsenenä ollut.

Hänenkin jäsenyyttään puitiin pitkään hallituksessa ja parin yleiskokouksen hylkäyksen jälkeen viimein tuli hyväksyvä äänestyspäättös. Miehen rovaniemiläisyys taisi olla pahin kanto kaskessa. Kainuulainen syntyperä painoi vaa'an sentään lopulta hyväksyville kannalle.

Kosti Muuri, ylikonstaapeli ja samalla kenttäjohtaja, äärettömän aikaansaapa ja suorasanainen mies. Pahat kielet kyllä kertovat, että Kostin puheissa on vähintäänkin puolet petäjäistä, ellei enemmänkin. Voi hyvinkin olla niin, mene ja tiedä. Mutta kova on mies valehtelemaan.

Vanhempi konstaapeli Soikho Nunnanen on toinen aseman "alkuasukkaista". Hän, jos kuka, tuntee piirin kaikki sopukat, tiet, kylät ja ihmiset. Toinen yhtäläinen on Herman Kursukoff. Tämän parin voi panna mille tahansa keikalle, niin voi olla varma, että tehtävä tulee hoidettua, tavalla tai toisella. Pahat kielet kertovat, että tässä se on laiskin poliisi-partio ikinä. Mutta niin vaan on tämä parivaljakko hoidellut poliisihommia jo kolme vuosikymmentä kohtalaisella menestyksellä ilman ainuttakaan virkasyytettä. Saavutus sekin.

Vanhaan kaartiin on laskettava vielä Matias Manninen, "Marsalkka" lempinimeltään. Hän itse käyttää työvuorolistassa ja miksei kahvihuoneen puheissakin mielellään itsestään kirjainyhdistelmää APJ. Nuoremmat ja uudet poliisiharjoittelijat ihmettelevät, että mikä kumman APJ?

– Se on kuulkaa autopartion johtaja! Painakaa se nyt mieleenne mikä mies mie oon! Manninen opastaa alaisiaan.

Piirissä on myös oma koiranohjaaja. Jo parisen vuotta tuota vastuullista ja vaikeaa virkaa on hoidellut Veijo

Roponen, enemmän tai vähemmän hyvällä menestyksellä. Palaute on kyllä ollut aika tavalla miinusmerkkistä. Tosi puheessa vähissä ovat ne onnistuneet koirakeikat Veijolla ja Räyhällä olleet. Tällaisessa pienessä piirissä ei kyllä todellisia koirankäyttötilanteita mahdolloman useasti tule, muutama vuodessa. Mutta herra paratkoon, niissä jos sitten epäonnistuu, niin sanomistahan siitä tulee. Koiranohjaajalle kun maksetaan hieman ekstraa hänen erikoisosaamisestaan ja kaiken lisäksi tämä ammattimies on jatkuvasti kursseilla tai harjoituspäivillä. Rivissäolopäivät ovat melko väheiset ja sekös toisia kismittää.

Erikoismiehiä on muitakin. Asekouluttajana toimii vanhempi konstaapeli Kalevi Murikka. Siinä on mies, joka on varmaan syntynytkin ase kädessä. Miehellä silmä palaa, kun keskustelu aseisiin menee. Ja ainahan se menee siellä, missä Murikka kulloinkin on. Hänestä sanotaan, että asehullu koko mies.

Vaikka tämä Luojan hylkäämä poliisipiiri sijaitseekin siellä Jumalan selän takana, on tekninen kehitys ulottunut tännekin saakka. Siitä hyvä esimerkki on automaattivalvonta. Se ei tarkoita mitään peliautomaatteja, vaan automaattista nopeusvalvontaa. Sen suorittaminen on uskottu Tapio Ylivainiolle. Hän odottelee eläkepäiviään tässä vastuullisessa virassa. Oikeaa automaattivalvonta-autoa odotellessa on Ylivainio mittaillut nopeuksia iänvanhalla Rannualta käytöstä poistetulla pistoolitutkalla. Viime aikoina on ollut puhetta myös kameratolppien saamisesta piirin alueelle. Tämä on saanut kyllä huomattavaa vastustusta kylällä ja lehtien palstoilla.

Työvuorosuunnittelukin on tärkeä asia. Työvuorolistat tehdään kolmeksi viikoksi kerrallaan. Listan tekemisestä vastaa ylikonstaapeli Vesa Ranka. Jo se, että tehtävä on annettu ylikonstaapelismiehelle, osoittaa, että kyseessä on kovasti tärkeä asia. Eipä silti, Vesa paneutuu aina tehtäväänsä tunnon tarkasti mutta aina ilmaantuu joku, joka ei ole tyytyväinen työvuoroihinsa. Suntistunnit, nuo kalliit sunnutai- ja viikonloppuvuorot, aiheuttavat eniten polemiikkia. Lomien jälkeen pitää tietysti saada aina pari vapaapäivää alkuun helppoon ja kevyeen aloitukseen. Ja aina on niitä, jotka pyytävät vapaata tietylle päivälle ties minkäkin syyn nojalla. Oma lukunsa ovat kurssit, harjoituspäivät, seurantapäivät, päällystöpäivät, alipäällystöpäivät, lomat, vuorotteluvapaat, lomarahavapaat, ylityövapaat, äitiysvapaat ja herraparatkoon, isyysvapaatkin. Vanhempainvapaata on kuulemma myönnetty samaa sukupuolta oleville vanhemmillekin, mutta ei tässä piirissä, vielä.

Eli on siinä listantekijällä touhua ihan riittävästi, varsinkin, kun tiedot itse kenenkin tarpeista tulevat aina liian myöhään. yleensä juuri silloin, kun lista on saatu valmiiksi. Siinä kyllä kysytään listantekijältä aika hyviä hermoja. Onneksi Vesan hermot ovat rautaa.

Piirin vangeista, pidätetyistä, kiinniotetuista ja juoppolalleista vastaa vartija Kari Aalto. Hän on jämerä, ehdoton ja tasapuolisen tarkka viranhaltija. Kaltereiden taakse joutuneet saavat sen mikä heille kuuluu, ei enempää, eikä vähempää. Jotkut vakioasiakkaat ovat kylillä puhuneet, että putkalla saa melko mitättömistä asioista turpiinsakin.

Nykypäivänä on normaalia ja tavallista, että uusia tulokkaita koulutetaan työn ohessa. Niinpä poliisityöhönkin pyrkiviä ja koulutukseen päässeitä opastetaan työuransa alkuun siellä, missä parhaiten oppii, työssä. Tällä systeemilähän työnantaja, valtio, välttyy oikeiden poliisivakanssien tarpeellisesta luomisesta teettämällä käytännössä monet vaativatkin poliisityöt harjoittelijoille. Tällä systeemillä ei tarvitse perustaa vakinaisia poliisivirkoja. Varmaankin tämän systeemin keksijä on palkittu runsaasti ja vähintäänkin monilla mitaleilla, poliisiansiomitalilla ainakin.

Niinpä Nunnasen piirissäkin on harjoittelija. Tätä tärkeää vakanssia hoitaa ja hallitsee varsin päiseväksi havaittu poliisiharjoittelija Pekka Kunnari. Monen mielestä tästä pojasta kuullaan vielä ja hän tulee pääsemään urallaan hyvin pitkälle.

Tärkein on jätetty viimeiseksi. Tätä kaikkea hallitsee ja johtaa rautaisella kädellään apulaispoliisipäällikkö Teppo Korhonen. Niin, todellakin, apulaispoliisipäällikkö. Tämä johtuu siitä, että poliisipäällikkö Julle Nattanen on jäänyt eläkkeelle ja uutta päällikköä ei ole vielä nimitetty. Korhonen on kyllä kova ja ansioitunut hakija mutta huhuillaan, että jopa poliisihallituksesta olisi ilmaantunut hakijoita tähän tärkeään virkaan. Jää sitten nähtäväksi kuka tulee nimitetyksi.

Nunnasen nimismiespiirissä on myös kansliapalveluja tarjolla. Siellä on toimistosihteerin lisäksi yksi toimistovirkailija puolipäiväisenä työntekijänä. Käytännössä kanslia palvelee maanantaina ja keskiviikkona kokopäiväisesti ja perjantaina puolipäiväisesti.

Siinäpä Nunnasen poliisipiirin henkilöstö noin lyhykäisyydessään. Mutta palataanpa Nunnasen Miekkamiehiin. Tuo Nunnasen poliisipiirin metsästys- ja kalastusseura on aikoinaan rakentanut talkootyönä erämajan Rattosjärven rantaan, kauaksi pois ihmisten ilmoilta. Kyllä sinne tie vie, melkein perille asti. Kuoppaisena ja kivikkoisena se tökökäytyy lopulta Naarasjoen rantaan. Loppumatka tästä on mentävä sulanmaan aikana veneellä joen yli ja talvella tietysti pääsee jäätä myöten vaikka suksilla tai peltipailakalla, moottorikelkalla. Jalkaisinkin hyvää kantavaa kelkanjälkeä pitkin pääsee ainakin keväthangilla. Naarasjoelta johtaa juurakkoinen polku mäntykannaksen poikki Rattosjärvelle. Tuo polku on vuosien saatossa tullut siunattua monilla kirosanoilla. Vittumaisempaa kulkureittiä ei kuulemma ole, sanovat ainakin Nunnasen eläköityneet poliisit ja Soikho lisäksi. Hehän tämän tietävät, kun ovat eniten tuota tuskien taivalta kolunneet.

Tuota pirullista polkua ovat taas perille kiroillen kompuroineet koko Miekkamiesten porukka.

2 VUOSIKOKOUS

Leijonaluola on rakennettu muutama vuosi sitten Rattosjärven rantaan kauniille mäntykankaalle. Mökin ympäristöä hallitsevat toinen toistaan suuremmat aihkimännyt. Ne olivat seisseet paikoillaan kenties jo satoja vuosia. Vähän kerrallaan ne ovat kasvaneet tässä köyhässä maaperässä valtaviksi petäjiksi, joita yksikään myrskytuuli ei ole vuosien saatossa kellistänyt. Siitä on pitänyt huolen puiden vahva pääjuuri, joka on porautunut syvälle kankaaseen ja ankkuroinut valtaisan varren lujasti maaperään. Puiden vahvat oksat ovat haroneet hajalleen tuulet ja tuiskut, kantaneet vahvoina täällä kairassa tykkylumet. Mikäpä se on kannilleskessa, kun oksilla on paksuutta enemmän, kuin tavallisilla puilla on rungossaan. Ja mitä puiden runkoon tulee, ei riitä kahdenkaan Miekkamiehen kädet suurimpia puita halaamaan ympäriinsä. Pitää muistaa, että eivät Miekkamiehetkään kuulu aivan pienimpiin Luojan luomiin yksiklöihin.

Mökin rakentamiseen käytetyt kelohongat ovat nekin olleet aikanaan jyhkeitä puita, ennen kuin päätyivät seinähirsiksi Rattosjärven rantaan. Koska tällä paikalla kaikki näyttää olevan suurta, on mökinkin sitä oltava. Turha kai tähän mitään mittoja on laittaa. Voi olla, että ne poikkeavat rakennusluvassa olevista mitoista. Joka tapauksessa mökki on yhtä ympäristönsä kanssa.

Joku saattaa ihmetellä mökin nimeä, sen alkuperää. Utelaille kerrottakoon, että mökin valmistuttua päätettiin

jäsenten välille järjestää nimikilpailu. Voittajaehdotuksen esittäjälle luvattiin viikon ilmainen oleskelu Leijonaluolassa haluamanaan ajankohtana. Nimiehdotuksia tuli runsaasti, senhän saattoi arvata. Miekkamiesten hallituksella oli kova ja vaikea työ valita voittaja. Kun nimi oli valittu, huomattiin, että nimiehdotuksesta oli jäänyt sen esittäjän nimi pois. Kenelle siis kuului viikon oleskelu Leijonaluolassa?

Asiaa pohdittaessa ilmaantui viimein ”vapaaehtoinen”, joka otti nimen vastuulleen. Tuolloin hallituksen jäsenenä ollut Kosti Muuri ilmoitti keksineensä nimen mutta kirjoittaessaan äänestyslippua oli joutunut kesken kaiken lähtemään kiireelliselle keikalle. Siinä hotakassa hän oli sitten vahingossa sujauttanut keskeneräisen lipukkeen äänestyslaatikkoon, eikä hän tuolloin ollut asiaa huomannutkaan. Vasta nyt, kun asia tuli esille, hän muisti tapahtuneen.

Hallituksessa asia aiheutti keskustelua mutta päätökseksi lopulta tuli hyväksyä Muurin selitys. Niinpä hän sai palkintonsa ja kunnian Miekkamiesten mökin osuvasta nimestä.

Nyt elokuun kymmenentenä päivänä Leijonaluolaan on kokoontunut koko Nunnasen Miekkamiesten jäsenistö vuosikokoustamaan. Eläkejäseniäkin on ilahduttavasti paikalla. Koko porukan läsnäolon mahdollisti se, että Liikkuva poliisi oli luvannut hoitaa mahdolliset piirin alueella ilmenevät tehtävät. LP oli valmistautunut kaikella vakavuudella asiaan määrämällä partion Nunnasen poliisiasemalle päivystämään tulevia tehtäviä. Kyseiseen partioon vapaaehtoisia kyseltäessä ei heistä ollut puutetta. Odotettavissa oli helppo keikka. Hälytystehtäviä tuskin tulisi.

Korkeintaan joku Rattosjärven mökkiläisistä saattaisi illan ja yön aikana soittaa ja valittaa järven takaa kuuluvasta helvetin kovasta ja häiritsevästä mekkalasta. Todennäköisesti soittaisikin mutta ei sitä kirkonkylältä ehdittäisi erämaajärvien rannoille humalaisia hiljentämään.

Kokous oli päässyt jo hyvään alkuun. Mökin pirttiin, joksi avaraa oleskelutilaa yleisesti kutsuttiin, oli aseteltu pöytiä pitkäksi jonoksi, jotta kaikki osallistujat sopisivat pöydän ääreen. Henkilövalinnat oli tehty ja siirrytty päivänpolttaviin asioihin. Puheenjohtaja Mauno ”Manne” Virolainen ryki kurkkunsa selväksi ja kopautti nuijalla pöytään.

– Siirrytään pykälään viisi, vuoden Miekkamiehen valinta.

Vuoden Miekkamies on jäsenten välinen vuosittainen kilpailu, jossa pisteet ratkaisevat voittajan. Jokainen jäsen ”tienaa” pisteitä metsästysvuoden aikana tietyissä kategorioissa. Kalastuksesta pisteet kertyvät myös metsästysvuoden mukaan. Pisteet voivat olla miinusmerkkisiäkin. Pistelaskusysteemi on monimutkainen, jonka vuoksi tässä on turha sitä selvittää. Mainittakoon kuitenkin sen verran, että muun muassa saatu saalis kerryttää pisteitä. Saaliseläimet on pisteytetty jokainen eriarvoisesti. Kukin jäsen on velvollinen ilmoittamaan saaliinsa palkintoraadille viikon kuluessa saantipäivästä. Myöhästyneet ilmoitukset hylätään armotta. Palkintoraadin muodostaa kaksi jäsentä, jotka valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tänä vuonna raadin muodostavat Herman Kursukoff ja Veijo Roponen. Heidän pestistään on menossa toinen vuosi.

– Annetaanpa puheenvuoro palkintoraadille. Jokos teillä on tulos selvillä? kysyi Manne katsellen raatilaisia lukulasiensa yli samalla kurtistellen paksuja kulmakarvojaan.

Kursukoff ja Roponen istuivat rinnatusten pöydän ääressä puheenjohtajasta katsoen vasemmalla puolella. He vilkaisivat toisiaan ja Roponen nyökkäsi Kursukoffiin päin. Se kai tarkoitti sitä, että Roponen kehotti Kursukoffia ottamaan puheenvuoron. Hän puolestaan rykäisi ja hypisteli edessään pöydällä olevaa paperia.

– Niin, tuota... Kyllähän se selevillä on, Kursukoff aloitti.

Pirttiin laskeutui odottavan jännittynyt tunnelma. Aikaisemmin kokousväen ympärillä vellonut ylimääräinen su-pattelu ja rupattelu lakkasi. Tuli hiljaista, kuin konsanaan ennen vanhaan kärjäsälissa ukkotuomari Forstenin lyödessä nuijalla pöytään aloittaessaan tuomion lukemisen.

– Noh, Hermann, annahan kuulua! kilahti jo joku kärsimätön.

– Joo, kenestä tehhään Vuoden Miekkamies? uteli toinenkin.

Yleinen porina voimistui jälleen. Herman Kursukoffilla oli hiljaisen miehen maine, eikä hän nytkään näin isossa porukassa saanut oikein suutaan auki. Puheenjohtaja Virolainen katsoi parhaaksi puuttua peliin. Hän koputti puheenjohtajan nuijalla pöytään, että nuijan pää irtosi ja lentää molskahti vielä varsin täyteen boolimaljaan. Jääkuutioita ropisi lattialle saakka.

– Perhana, järjestystä pirttiin! Kursukoffilla on puheenvuoro. Ja onkikaa se nuijan pää sieltä boolimaljasta!

Nunnasen Miekkamiehet on pohjoisen poliisipiirin metsästys- ja kalastusseura, jonka jäsenet harrastavat poliisityönsä ohessa niin metsästystä, kuin kalastustakin. Arvata saattaa, että näille selkosten virkamiehille sattuu kaikenlaista, ei yksistään virantoimituksessa, vaan myöskin vapaa-aikana harrastusten parissa. Monen erilaisen persoonan kohtaaminen pienessä poliisiapiirissä aiheuttaa väistämättä kipinöintiä henkilöstön väleissä mutta toki joukkoon mahtuu myös hyviäkin kaverisuhteita. Kairassa on tultava toimeen kenen kanssa tahansa, jotta asiat saataisiin hoidettua kunnialla. Virkamiesten eränkänneissä riittää tapahtumia. Loppupelit käydään sitten Miekkamiesten eräkämpällä. Raskas työ vaatii raskaat hovit ja huumori auttaa selviytymään pahimmista paikoista. Nunnasen poliisiapiiriä tuskin on enää olemassa ja se on ajan hengen mukaisesti sulautettu suurempiin yksiköihin. Kirja sisältää 17 kertomusta, jotka nivoutuvat erittäin tiiviisti toisiinsa, joten tämä teos ei ole perinteinen eränovellikokoelma, vaan tässä voidaan puhua eräromaanista.